

Активности заштите биља у воћњаку у мају

Автор(и): ас. Кирил Кръстев, Институт по декоративни и лечебни растения – София

Дата: 11.05.2025 *Брой:* 5/2025

Očekivane padavine krajem maja mogu dovesti do pucanja plodova, posebno kod trešanja i višanja, kao i do povećanja gljivičnih i bakterijskih infekcija na voćnim stablima. Takođe, zbog toplog vremena, u tom periodu će definitivno biti neophodni preventivni tretmani fungicidima. Tretmani insekticidima su takođe imperativ, jer više temperature pogoduju razvoju insekata.

Za višegodišnje zasade pogođene gradom, preporučuju se tretmani fungicidima koji sadrže bakar kako bi se smanjio rizik od sekundarnih infekcija patogenima.

U rasadnicima voća

Nastavlja se suzbijanje bolesti i štetočina na voćnim stabilima u rasadnicima i rasadnicima. Protiv krastavosti jabuke i kruške, sprovode se 2-3 prskanja jednim od sledećih preparata na bazi bakra – 1% bordoska mešavina, Funguran OH 50 WP - 150-250 g/ha, Champion WP - 0.3%, Copper Key – 180-300 g/ha; protiv pepelnice na jabuci i breskvi – 3-4 prskanja u razmacima od 8-10 dana preparatom na bazi sumpora - Sulphur WG 600 g/ha, Solfo 80 WG – 750 g/ha ili jednim od preparata - Systhane 20 EW – 0.03%, Luna Experience – 50-75 ml/ha, Flint Max 75 WG – 0.02%; protiv rupičavosti lišća (cilindrosporioze) sa Syllit 544 SC – 125 ml/ha; protiv vaši i insekata koji se hrane lišćem sa insekticidom na bazi deltametrina - Deko EC – 30-50 ml/ha, Decis 100 EC - 7.5-12.5 ml/ha, Delmur – 50 ml/ha, Meteor – 0.06-0.09% ili drugim piretroidnim preparatom.

U voćnjacima

Na debla jabuke, kruške, šljive i oraha postavljaju se lovni pojasevi natopljeni piretroidnim insekticidom – Decis 100 EC - 7.5-12.5 ml/ha, Sumicidin 5 EC (0.02%), Aficar 100 EC (15 ml/ha), Efcymerin 10 EC (15 ml/ha) protiv voćnih smotuljaka. Trakastim trakama od valovitog kartona širine 15-20 cm obavijaju se debla ispod prvog račvanja kostura, nakon čišćenja stare kore sa celog stabla. Pojas se veže samo za gornji rub.

Postavljaju se neotrovni lovni pojasevi od valovitog kartona radi praćenja leta druge generacije voćnih smotuljaka.

Crvičavi plodovi oštećeni od trešnjine muve se sakupljaju i postavljaju pod okvire izolatore radi praćenja njenog razvoja tokom naredne godine. Potrebno je ukupno 500-1000 plodova – 50-100 plodova pod svakim od 5-10 kaveza.

Od sredine meseca, svakih 8-10 dana, vrši se pregled zasada jabuke radi utvrđivanja gustine populacije minera lišća, grinja i vaši.

Zasadi šljive se pregledaju na šarku (virus šarke šljive). Zaražena stabla, ako nisu tolerantnih sorti, obeležavaju se za iskorenjivanje u jesen.

Voćna stabla koja pate od hloroze se dubre gvožđe-sulfatom (zelena galica) - 150 g/10 l vode.

Plodovi koji sadrže lažne gusenice šljivine pilice se sakupljaju i postavljaju pod okvire izolatore radi praćenja njenog razvoja u proleće naredne godine. Uzima se između 500 i 1000 malih plodova i ravnomerno raspoređuje pod pet izolatora.

Gusenica američke bele leptirice (Hyphantria cunea)

Zasadi napadnuti od američke bele leptirice tretiraju se sa Dipel 2X (0.1%) ili drugim preparatom na bazi *Bacillus thuringiensis*.

Koštičavi zasadi napadnuti od sitnog buvara (crni buprestid) tretiraju se nekoliko puta u razmacima od 8-10 dana sa jednim od sledećih piretroidnih preparata - Decis 100 EC (7.5-12.5 ml/ha), Sumicidin 5 EC (0.02%), Aficar 100 EC (15 ml/ha), Efcymerin 10 EC (15 ml/ha). Prskanje je usmereno na odrasle insekte kada izađu iz svojih skloništa.

Treće postcvetno prskanje zasada kruške sprovodi se 10-12 dana nakon prethodnog protiv krastavosti, monilioze, belih pegavosti lišća, rđe, kruškine pilice i kruškine buve, redom sa jednim od preparata – Curatio (200 ml/ha), Chorus 50 WG (50 g/ha), Captan 80 WG (150-180 g/ha) i sa jednim od sledećih piretroidnih preparata - Decis 100 EC (7.5-12.5 ml/ha), Sumicidin 5 EC (0.02%), Aficar 100 EC (15 ml/ha), Efcymerin 10 EC (15 ml/ha).

Kalifornijska štitasta vaš (Quadraspidotus perniciosus) napada oko 200 biljnih vrsta – izaziva ozbiljnu štetu na jabuci, kruški, šljivi, breskvi i kajsiji. Prezimljava kao larva prvog stupnja na kori grančica i stabla, a razvoj završava tokom cvetanja jabuke. <https://www.plant-protection.com/article/1282>

Jabuke se prskaju jednim od preparata – Curatio (200 ml/ha), Chorus 50 WG (50 g/ha), Captan 80 WG (150-180 g/ha) protiv krastavosti; preparatom na bazi sumpora - Sulphur WG 600 g/ha, Solfo 80 WG – 750 g/ha ili jednim od preparata - Systhane 20 EW – 0.03%, Luna Experience – 50-75 ml/ha, Flint Max 75 WG – 0.02% protiv pepelnice; sa jednim od sledećih piretroidnih preparata - Decis 100 EC (7.5-12.5 ml/ha), Sumicidin 5 EC (0.02%), Aficar 100 EC (15 ml/ha), Efcymerin 10 EC (15 ml/ha) protiv prve generacije voćnog smotuljka, vunaste vaši, minera lišća i vaši; sa jednim od preparata Decis 100 EC (7.5-12.5 ml/ha), Sumicidin 5 EC (0.02%), Aficar 100 EC (15 ml/ha), Efcymerin 10 EC (15 ml/ha), Harpun (30 ml/ha) protiv kalifornijske štitaste vaši i sa jednim od akaricida - Apollo 50 SC (40 ml/ha), Nissorun 5 EC (0.05%), Naturalis (100-150 ml/ha) protiv grinja.

Zasadi kruške se prskaju sa jednim od preparata – Curatio (200 ml/ha), Chorus 50 WG (50 g/ha), Captan 80 WG (150-180 g/ha) protiv krastavosti i sa jednim od sledećih piretroidnih preparata - Decis 100 EC (7.5-12.5 ml/ha), Sumicidin 5 EC (0.02%), Aficar 100 EC (15 ml/ha), Efcymerin 10 EC (15 ml/ha) i drugim protiv voćnog smotuljka, minera lišća i kruškine pilice, kruškine stenice i kruškine buve.

Četvrto postcvetno prskanje zasada kajsije sprovodi se sa jednim od preparata - Carpovirusine (100 ml/ha), Madex Top (10 ml/ha), Dipel DF (50-150 g/ha), Sineis 480 SC (20-37.5 ml/ha), Delegate 250 WG (30 g/ha), Avant 150 EC (33.3 ml/ha), Deka EC (30 ml/ha), Decline 2.5 EC (30 ml/ha), Lamdex Extra (60-100 g/ha) protiv istočnog voćnog smotuljka i Anarsia.

Zasadi kajsije se prskaju sa jednim od preparata – Curatio (200 ml/ha), Chorus 50 WG (50 g/ha), Captan 80 WG (150-180 g/ha) protiv rupičavosti lišća i sa jednim od sledećih piretroidnih preparata - Decis 100 EC (7.5-12.5 ml/ha), Sumicidin 5 EC (0.02%), Aficar 100 EC (15 ml/ha), Efcymerin 10 EC (15 ml/ha) protiv istočnog voćnog smotuljka, Anarsia, vaši, savijača i sa jednim od akaricida - Apollo 50 SC (40 ml/ha), Nissorun 5 EC (0.05%), Naturalis (100-150 ml/ha) protiv grinja.

Šarena zimska meračica (Erannis defoliaria) izaziva ozbiljnu štetu na voćnim stabilima. Pored svih voćnih vrsta, napada i mnoge šumske i jednogodišnje biljke.

Treće postcvetno prskanje zasada trešanja sprovodi se sa Syllit 544 SC – 125 ml/ha protiv rupičavosti lišća (cilindrosporioze), sa jednim od preparata – Curatio (200 ml/ha), Chorus 50 WG (50 g/ha), Captan 80 WG (150-180 g/ha) protiv rupičavosti lišća i monilioze i sa jednim od sledećih piretroidnih insekticida - Decis 100 EC (7.5-12.5 ml/ha), Sumicidin 5 EC (0.02%), Aficar 100 EC (15 ml/ha), Efcymerin 10 EC (15 ml/ha) protiv trešnjine muve i sredozemne voćne muve, rilecima, vašima i štitastim vašima, gusenicama koje se hrane lišćem.

Sprovodi se 10-12 dana nakon ulova prvih trešnjinih muva. Ranorodne sorte se ne prskaju protiv trešnjine muve.

Oko 12-15 dana nakon trećeg, sprovodi se četvrto postcvetno prskanje zasada trešanja i višanja sa Syllit 544 SC – 125 ml/ha protiv rupičavosti lišća (cilindrosporioze), sa Curatio - 200 ml/ha, Chorus 50 WG - 50 g/ha, Captan 80 WG - 150-180